

SPIS TREŚCI

PODZIĘKOWANIA.....	5
WSTĘP.....	11
1. Powrót tradycji?	11
2. Tradycyjne definicje i punkty oporu.....	15
3. W stronę koncepcji pamięci literatury i poetyk pamięci	17

Część I

Rozdział 1

KATEGORIA TRADYCJI – MIĘDZY KULTYWACJĄ, ODRZUCENIEM I WYBOREM	25
1. Czym jest tradycja? Problemy z definiowaniem kategorii tradycji	25
1.1. Wprowadzenie w problematykę	25
1.2. Tradycja w sieci podobieństw	29
1.2.1. Tradycja jako rama, kanwa i kanon	29
1.2.2. Tradycja i transmisja wartości oraz ich funkcje w literaturze	33
1.3. Tradycja i jej opozycje	34
1.3.1. Uwagi wstępne	34
1.3.2. Tradycja i nowoczesność	35
2. Dwuznaczne oceny, skrajne propozycje i drogi na przyszłość	39
2.1. Wprowadzenie w problematykę	39
2.2. Modernistyczne tradycje definiowania tradycji	40
2.2.1. Uwagi wstępne	40
2.2.2. Awangardowa negacja tradycji	44
2.2.3. Awangardowe ambiwalencje	47
2.2.4. Pomiędzy awangardą a modernizmem – wertycyzm i koncepcja tradycji Ezry Pounda	56
2.2.5. Rekonstrukcja pojęcia tradycji. Koncepcja Thomasa Stearnsa Eliota i jej współczesne interpretacje	61

Rozdział 2

OD LĘKU PRZED WPŁYWEM DO ARIERGARDOWYCH INSPIRACJI. KONCEPCJE TRADYCJI W DRUGIEJ POŁOWIE XX WIEKU	73
1. Tradycja – ożywcza czy zabójcza? Koncepcje Harolda Blooma, Waltera Jacksona Bate’a oraz Davida Perkinsa	73
1.1. Uwagi wstępne	73
1.2. Lęk przed wpływem – ucieczka od tradycji czy powrót do niej?	74
1.3. Tradycja jako kanon form zakazanych	79
1.4. Tradycja jako dialog między generacjami	81
2. Nieoryginalna ariergarda. Koncepcja Marjorie Perloff a problematyka tradycji i pamięci kulturowej we współczesnej poezji.	83
2.1. Uwagi wstępne	83
2.2. Oryginalność modernizmu vs. nieoryginalność postmodernizmu?	87
2.3. ‘Nieoryginalnie’ – czyli jak? Tropienie idei ‘nieoryginalności’ i próby scharakteryzowania współczesnej poetyki	88
2.4. Nieoryginalni Wielcy Mistrzowie Modernizmu	90
2.5. Między awangardą, modernizmem a postmodernizmem. Koncepcja ariergardy	95
2.6. ‘Nieoryginalność’ jako gra z pamięcią kulturową.	99
2.7. Podsumowanie	101
3. Spór wokół pojęcia tradycji w polskim literaturoznawstwie.	101
3.1. Uwagi wstępne	101
3.2. Dyskusja wokół pojęcia tradycji – przełom lat ‘60 i ‘70	102
3.3. Wyczerpanie problematyki czy zmiana języka mówienia o tradycji?	109
3.4. Podsumowanie	112

Rozdział 3

PRÓBA ODNOWIENIA DISKUSJI WOKÓŁ PROBLEMATYKI TRADYCJI – PERSPEKTYWA SOCJOLOGICZNA	114
1. Rola pamięci społecznej w procesie budowania tożsamości zbiorowej.	114
1.1. Wstępne uwagi i rozróżnienia	114
1.2. Komponowanie wspomnień. Koncepcja Maurice’a Halbwachsa	116
1.3. ‘Wynaleziona tradycja’ jako źródło uprawomocnienia. Koncepcja Erica Hobsbawma	120
1.4. Tradycja czy nowoczesność? Koncepcja Anthony’ego Giddensa	122
2. Tradycja jako transmisja społeczna	126
2.1. Koncepcja Edwarda Shilsa. Proces transmisji a zmiany w obrębie tradycji.	126
2.2. Wartościowanie, selekcja i błędne odczytanie. Koncepcja Jerzego Szackiego	129

Rozdział 4**PAMIĘĆ W LITERATURZE, PAMIĘĆ LITERATURY CZY LITERATURA
JAKO MEDIUM PAMIĘCI? PODSTAWOWE PROBLEMY Z PRÓBĄ
POGODZENIA PERSPEKTYW BADAWCZYCH**

LITERATUROZNAWSTWA I <i>MEMORY STUDIES</i>	135
1. Kategorie pamięci kulturowej, zbiorowej i społecznej. Polityki pamięci.	135
1.1. Wprowadzenie w problematykę	135
1.2. Koncepcja pamięci kulturowej Jana Assmanna wobec kategorii tradycji i spostrzeżeń Maurice'a Halbwachsa	136
1.3. Funkcje i formy pamięci. Koncepcja Aleidy Assmann	140
1.3.1. Pamięć jako <i>ars i vis</i>	140
1.3.2. Jednocząca moc pamięci. Pamięć jako źródło politycznej zmiany..	142
1.4. Konstruowanie zbiorowej tożsamości. Polityki pamięci w teorii Jeffreya Olicka	146
2. Od literatury jako medium pamięci do poetyki pamięci	149
2.1. Zarys problematyki	149
2.2. Czym może być literatura dla pamięci kulturowej? Perspektywa <i>memory studies</i>	151
2.2.1. Literatura jako medium, metafora i model pamięci	151
2.2. Czym może być pamięć kulturowa dla literatury? Perspektywa literaturoznawcza	153
2.3.1. Literatura jako rezerwuar form pamięci. Koncepcja Birgit Neumann	153
2.3.2. Intertekstualność jako pamięć literatury. Koncepcja Renate Lachmann	156
2.3.3. Medium i re-prezentacja. Literatura i pamięć kulturowa w koncepcji Astrid Erll	158
2.3.3.1. Funkcje literatury jako medium pamięci.	158
2.3.3.2. Pamięć literatury a sposób funkcjonowania literackiego kanonu	161
3. Literatura jako re-prezentacja pamięci. Retoryka i poetyka pamięci	163
3.1. Retoryka pamięci w koncepcji Astrid Erll	163
3.2. Poetyki pamięci	168

Część II**Rozdział 1****POSZERZANIE I UTRWALANIE TRADYCJI. JACEK PODSIADŁO JAKO
TRADYCJONALNY BUNTOWNIK**

1. Poezja szybkiej obsługi	179
1.1. Narcystyczny anarchista?	179
1.2. Perła z Jabłonexu	183
1.3. Rozmowa z tradycją – wzdłuż biograficznej osi	185
1.4. Zwroty poetyk	188

2. Gdy nie sposób wyzwolić literatury z 'obowiązków'.....	193
2.1. Przelomowa poezja czy poezja przełomu?.....	193
2.2. Buntownik uwikłany w tradycyjne spory.....	201
3. Interteksty w służbie poety	212
3.1. Konwencja i kontestacja, czyli o kreowaniu wizerunku poety	212
3.2. Model poetycki Jacka Podsiadły wobec poetów modelowych.....	219
3.3. Nosiciel empatycznej pamięci.....	228

Rozdział 2

AUTENTYCZNE HISTORIE, KLISZE I POLEMIKI, CZYLI MARCINA ŚWIETLICKIEGO GRA Z KONWENCJAMI	240
1. Nasz poeta czy nasz buntownik?	240
1.1. Rażące dysproporcje	240
1.2. Różnić się – oto jego zadanie	242
1.3. Artystyczna i intelektualna nieuczciwość.....	245
1.4. Po niczyjej stronie	249
2. Autentyczna historia	253
2.1. Wstęp do opowiadania	253
2.2. Wietrzenie tradycji.....	259
3. Intertekstualne nawiązania z odwróconym wektorem zależności.....	266
3.1. Intertekstualne klisze.....	266
3.2. Polemiki i powtórzenia.....	272
3.3. Od-tworzona, odwrócona pamięć.....	276
3.4. Cytaty z niczego	281
3.5. Otwarcie, rozbicie, roztopienie.....	287
3.6. Podsumowanie. Kalkowanie tradycji	292

Rozdział 3

(PRZE)TRWANIE PRZESZŁOŚCI W TWÓRCZOŚCI TOMASZA RÓŻYCKIEGO. ZBIERANIE, POWTARZANIE I POZOSTAWIANIE MIEJSCA	296
1. Powrót do przeszłości jako następstwo przeszłości.....	296
1.1. Zarys problematyki	296
1.2. Wspólnotowe doświadczenie wyrażone w osobistej historii – „Dwanaście stacji” jako poemat modelowy.....	297
1.3. Niejednoznaczna pamięć	305
2. Zbieranie śladów prywatnych historii.....	309
2.1. W świecie entropii	309
2.2. Rozbity podmiot czy 'podmiot zbierający'?	319
3. Tekstowe i pamięciowe powtarzanie przeszłości.....	323
3.1. Cytat oswojony vs. cytat wywrotowy	323
3.2. Przeszłość jako matrix i magma	328
3.3. Miejsce na to, co może się przypomnieć	334

Rozdział 4

GUBIENIE ŚLADÓW I TROPIENIE PRZESUNIĘĆ, CZYLI CZYTELNIK W GRZE ANDRZEJA SOSNOWSKIEGO	344
1. Trudny poeta, bezradny krytyk	344
1.1. Wpisywanie w tradycję i szukanie klucza.	344
1.2. Krytyk jako zakładnik	347
1.3. Cytat jako unik	351
1.4. Od sensu do języka i z powrotem – historia pewnej ucieczki.	354
2. Cytat jako wyzwanie i prowokacja.....	357
2.1. Gra w ‘znajdź odniesienie’	357
2.2. Zacieranie śladów.....	362
3. Lektura uwikłana	365
3.1. Gubienie śladów	365
3.2. Tropy na bocznym torze.....	370
4. Cytat w sieci języka	376
4.1. Podważanie odniesienia, szukanie pogubionego słowa	376
4.2. Rozprzęganie języka, zacieranie podmiotowości	384
4.3. Podsumowanie	390
OD TRADYCJI DO POETEK PAMIĘCI. PODSUMOWANIE	395
Wciąż powracające pytania	395
Od struktury do sieci i magmy	400
Poszerzanie i rozpieranie kategorii tradycji, czyli zmiany jej zakresu	404
Coraz bardziej nieoczywista intertekstualność	407
Literaccy prekursorzy i strategie budowania własnego obrazu poety	412
Zmieniające się modele poezji	417
Tradycja i pamięć kulturowa jako przestrzeń budowania tożsamości	422
Odbiorca u podstaw	426
Współczesna poetyka pamięci wobec tradycji	431
BIBLIOGRAFIA PRACY	438
INDEKS OSÓB	449